

BESLUT

2016-03-21 Dnr: 15/02772

SAKEN

Radioteatern: Girlnet, P1, 2015-10-02, kl. 19.30, inslag i en radiopjäs med en sexuell skildring; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

PROGRAMMET

Pjäsen handlade om huvudpersonen Nea som levde sitt liv på nätet då verkligheten inte levde upp till hennes förväntningar. Pjäsen inleddes enligt följande.

Mitt alias är Nea och rösten ni hör är inte min talröst, det är min inre röst, den tillhör min tankevärld, mitt intellekt. Alla andra röster i min värld är en produkt av min fantasi, de är min tolkning av hur text jag läser hade låtit om den talats av den jag upplever vara avsändaren. Inget är sant. Allt är potentiellt sant. För vad är egentligen en sanning?

Under programmet sades bland annat följande.

(Nea) – Jasmine, Aladdins tjej, står och blickar ut över havet. (Jasmine) – Den som ändå kunde dyka i och bara försvinna bort med vågorna. (Nea) – Hon har någon form av i högsta grad relaterbar existentiell ångest. Ur vågorna dyker Ariel, a.k.a. Den lilla sjöjungfrun upp. (Jasmine) – Hej. (Nea) – Hennes röda hår fladdrar i vinden. (Ariel) – Oj, hej (ohörbart). Vad gör du? (Jasmine) – Ja, jag, jag kom hit för att skingra tankarna bara. (Ariel) – Jag kan hjälp dig. (Jasmine) – Jaha. (Ariel) – Ja, javisst. Vet du vad jag brukar göra för att skingra tankarna? (Jasmine) – Nej. (Ariel) – Kom. Jag ska visa dig. Lägg dig här på klippan. (Jasmine) – Jaha. Ja, okej. (Ariel) – Blunda. Litar du på mig? (Jasmine) – Ja. (Nea) – Ariel knäpper upp Jasmines tunna haremsbyxor och drar försiktigt av dem. (Ariel) – Vad du är vacker. (Nea) – Jasmine flämtar förtjust till när Ariel med en bit sjögräs binder fast hennes armar och ben vid klippan. (Ariel) – Slappna av. (Nea) – Ariel dyker in mellan Jasmines ben och slickar henne. (Ariel) – Du smakar som havet. (Nea) – Ariel tar upp en elektrisk ål ur vattnet. Den är slemmig och grov och Ariel får hålla i den hårt för att den inte ska vrida sig ur hennes

grepp. Hon låter den sprattla lite retsamt med huvudet mot Jasmines kön. Sedan tar hon ett fast grepp och trycker in den i henne, långsamt och djupt. Ålen slår med kroppen emot Jasmine och det blixtrar när Ariel låter ålens hala kropp glida in och ut ur henne. Jasmine kommer och kommer och kommer och jag lämnar stranden med den kortsiktiga men fulländade tillfredsställelsen efter en porrinducerad orgasm.

ANMÄLNINGARNA

En anmälare anser att inslaget var grovt pornografiskt speciellt med hänsyn till den scen där en kvinna blev bunden och slickad av den andra kvinnan och sedan fick en levande elektrisk ål införd i sitt underliv. En scen som var ljudsatt med kraftiga stönanden. Anmälaren anser vidare att inslaget med djursex borde ha föregåtts av någon varning till lyssnarna. En annan anmälare anser att programmet var ensidigt politiskt, osakligt, utgjorde sexuell propaganda samt uppmanade till djursex/djurplågeri.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att programmet överensstämmer med bestämmelsen om mediets genomslagskraft och anför i huvudsak följande.

Pjäsen utgick från huvudpersonen Nea som drömde om ett virtuellt paradis när verkligheten inte levde upp till hennes förväntningar. Skildringarna var i allt väsentligt att betrakta som fantasier.

Anmälarna vänder sig mot en scen där Nea berättade om en strand där hon såg ett sexuellt möte mellan de animerade figurerna Jasmine och den lilla sjöjungfrun. Enligt SR var det tydligt att detta var en lek med en sagotradition och symboler och inte, på något sätt, "verklighetstrogna våldsskildringar eller pornografiska bilder" vilket anmälarna menar. Skildringarna var tvärtom litterärt poetiska.

Som verk betraktat ingår *Girlnet* i en lång tradition av litteratur som skildrar människors mest dolda fantasier, där sexualitet och gränsöverskridningar ofta spelar en stor roll. Precis som konst i allmänhet strävar även detta verk ur en vilja att berätta något om människan i vår tid, färgat av en upphovspersons världsbild och egna åsikter och med en ideologisk grundsyn. Detta genererar ofta skildringar som kan väcka lust såväl olust.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (17 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller sex. Den innebär enligt

granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet när det gäller avancerade sexuella framställningar. Vid sin bedömning har nämnden tagit hänsyn till bland annat programsammanhanget, sändningstidpunkten samt om programmet eller inslaget presenterades på ett sådant sätt att dess karaktär tydligt framgick.

TIDIGARE AVGÖRANDEN

När en filmregissör var värd för SR-programmet *Sommar* läste han ett avsnitt ur en bok som handlade om gamla morfar och hans sonson Pyret och deras äventyr i glesbygden. Ett avsnitt innehöll grovt språkbruk och i målande ordalag skildrade hur pojken påhejad av morfadern hade sexuellt umgänge med en annan äldre man. Efter uppläsningen frågade sig regissören vad som skulle hända om han gjorde en film i Sverige med liknande innehåll. Granskningsnämnden ansåg att avsnittet säkerligen kunde uppfattas som stötande av många lyssnare. Enligt nämnden kunde det ifrågasättas om innehållet var förenligt med kravet på återhållsamhet vad gäller sexuella framställningar. Det framgick emellertid att regissören ville göra lyssnarna uppmärksamma på vilken skillnad i frihet som finns mellan olika uttrycksformer. Mot bakgrund av att uppläsningen var avsedd att belysa regissörens resonemang kunde nämnden inte finna att inslaget sänts i strid med bestämmelsen om mediets särskilda genomslagskraft (beslut SB 388/98).

I SR:s kultur- och nöjesprogram Alexänder förekom ett inslag om pjäsen "Manlighet" med anledning av pjäsens nypremiär. Inslaget innehöll en intervju med skådespelarna samt två korta utdrag ur föreställningen, varav de första spelades upp helt utan förvarning eller introduktion. I de avsnitt som spelades upp pratade de manliga rollfigurerna om avancerade sexuella handlingar med inslag av anal- och oralsex. Enligt granskningsnämndens uppfattning innehöll utdragen från föreställningen mycket avancerade och grova sexuella framställningar. Med hänsyn till sändningstidpunkten ansåg nämnden att inslaget stred mot bestämmelsen om skyldigheten att ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft. Denna bedömning gjorde nämnden trots det kulturella sammanhanget, det vill säga att syftet var att diskutera pjäsens innehåll och informera om pjäsens nypremiär (beslut SB 256/03).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden har förståelse för att programmet kunde uppfattats som stötande av vissa lyssnare. Lämpligheten i att sända ett program med detta innehåll före klockan 21.00 kan enligt nämndens mening diskuteras. Nämnden anser dock att de sexuella framställningar som förekom i programmet inte var av sådant slag att det skett någon överträdelse av bestämmelsen om mediets särskilda genomslagskraft. Nämnden kan inte heller finna att vad anmälarna i övrigt anfört medför att programmet strider mot de bestämmelser som gäller för SR:s programverksamhet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Elisabet Bäck, Leif Hedman, Jan
Holmberg, Nedjma Chaouche, Ulrika Hansson och Clas Barkman efter
föredragning av Gina Lindqvist.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Gina Lindqvist

Detta är en elektronisk kopia av beslutet. Namnunderskrifter finns på originalhandlingen som förvaras hos myndigheten.